

3.

KUKÁTKO

Josefodolské divadelní jaro

11.5 až 13.5.2018

J.K. TYL. JOSEFŮV DŮL

Co nám v neděli naši soutěžící zahrají:

Divadelní spolek Krakonoš J. Janků, P. Svojtka, I. Hlas, J. Janouch, hudební komedie, BEDŘICH SMETANA: THE GREATEST HITS

Hudební komedie o jednom nejmenovaném divadelním souboru, který musí pro finanční záchranu divadla nazkoušet představení sestavené ze všech devíti Smetanových oper. Vyhovět požadavkům zahraničního grantu a sestavit z klasického celoživotního díla souborný program na jeden večer však vůbec není snadné. Navíc pokud vás neúprosně tlačí čas ...

Divadelní soubor Korálka Dětenice Jan Werich, DUHOVÝ TANEC.

V roce 1868 začal v Dětenicích pracovat ochotnický divadelní spolek vedený učitelem Aloisem Foersterem. Tento spolek byl v roce 1892 přeměněn ve spolek Občanská Beseda „Tyl“. Režisérem se stal Václav Donát – mlynář na Pile. Hrál se nejprve v místním hostinci. Od roku 1919, kdy místní sokolové získali budovu sokolovny, hrál spolek tam.

Další divadelní pokusy souboru se objevily po 2. světové válce, kdy řídící učitel Břetislav Finke nacvičil s žáky školy několik představení. Místní sedmdesátníci dodnes rádi vzpomínají, jak v dětství hráli např. v Blančině písničce, z autorské dílny řídícího učitele Finkeho. V březnu

1951 spolek svou činnost ukončil. V roce 1996 začíná při základní škole opět pracovat dětský divadelní soubor, který si děti nazvaly Korálka. Pod vedením Ivety Vališkové a Mileny Bretové nacvičily v roce 1998 úspěšné představení Cesta za Malým princem. Dětský soubor se postupně rozšiřoval. V roce 2001 se od něj oddělili nejstarší dětské členové, kteří projeví zájem dělat „dospělé divadlo“. Soubor Korálka se tehdy rozdělil na „Korálku starší“ a „Korálku mladší“. Soubor Korálka starší nacvičil, tehdy bez režijního vedení, v roce 2003 představení „Nebe na Zemi“, v roce 2005 už pod vedením I. Vališkové představení „Fimfárum“, v roce 2007 „Zlatý kolovrat“, v roce 2008 představení „Pré“, v roce 2009 „Ty naše veselé paničky“, v roce 2010 představení „Ze života Hmyzu“, v roce 2011 „Hotel mezi dvěma světy“. Od roku 2009 pracovala v Dětenicích pod vedením Mileny Bretové divadelní příprava Korálka mladší, pod vedením Ivety Vališkové pak soubor starších dětí pod názvem Korálovky a dospělý ochotnický spolek Korálka starší. V roce 150. výročí vzniku souboru v Dětenicích si dospělý soubor přibral zpět název historický název TYL.

Divadelní spolek J. J. Kolár při TJ Sokol Poniklá Ladislav Smoček, absurdní komedie, PODIVNÉ ODPOLEDNE DR. ZVONKA BURKEHO.

Již na počátku druhé poloviny století páry se začíná psát dlouhá a slavná historie ponikelského ochotničení. Roku 1864, založili ponikelská nadšenci divadelní společnost, která v té době ještě neslula jménem, jež bylo přijato až podstatně později a říkalo se jí prostě „Ochotník“. Spolek hned od svého založení vyvíjel mimořádně aktivní činnost, uváděno bylo až 24 divadelních her ročně. Zřejmě zásluhou absence modře mihotající obrazovky, která jak patrně našim předkům nikterak nechyběla. Z dochovaných archiválií můžeme vyčíst, že již po roce 1880 nese spolek název „Svornost“. Spolek byl ovšem tehdejšími byrokratickými c.k. úřady opakovaně upozorňován na skutečnost, že

jeho činnost není úředně povolena a tudíž ilegální. Proto v roce 1901 vystupují naši slovatní předkové z ilegality a na základě oficiálního povolení činnosti ochotnické, které bylo uděleno hejtmanstvím v Jilemnici, přijímají název Vzdělávací ochotnická jednota J.J.Kolár. Pod tímto názvem působil spolek po dlouhá a plodná léta, až do revolučního roku 1968 (byť v době, kdy úrodná evropská pole ničila válečná běsnění dvou světových vřav, mlčely múzy také v Poniklé). Po roce 1968 se spolek na dlouhá léta odmlčel. V roce 1980 probudil ochotnické nadšení v Poniklé místní zubař Oldřich Peterka, který vedl ponikelské ochotníky pod hlavičkou Svazarmu. Již po pěti letech však byla činnost ukončena a ponikelská prkna znamenající svět se opět na delší dobu odmlčela. A to až do roku 1997, kdy byl náš spolek jako bájný Phoenix vzkříšen z popela, přijímá název Divadelní soubor J.J.Kolár při TJ Sokol Poniklá, začíná psát novou slavnou etapu historie ponikelského ochotničení a svým působením přináší radost široké divácké obci až do dnešních dnů.

Za DS J.J.Kolár při TJ Sokol Poniklá Jaroslav Urík

Postřehy ze seminářů

Divadelní spolek Havlíček Zákupy – nesnadný úkol, kterého se zákupští zhostili se ctí.

Druhý den JDJ 2018 zahájili zákupští ochotníci dramatem Princezna T. S pochvalou za náročnost vybraného titulu české dramatičky Daniely Fischerové v úvodu semináře zazněla řada podnětů k předvedené inscenaci. Lákavý příběh o setkání moci a osobní msty v jednání kruté čínské princezny Turandot má pohádkovou předlohu ve hře C. Gotziho, později opeře G. Pucciniho. Tři vypravěči příběhu – Brighella, Smeraldina a Trufaldino – mají posouvat děj v odlehčeném stylu commedie dell'arte až k šokujícímu závěru autorky, že jde jen o „divadlo na divadle“, o politicky motivovanou intriku, v níž hra na lásku a pravdu není opravdová a vše je domluveno. Čínský císař i Kalaf to vědí, ale díky své touze po moci se nemohou dohodnout. Tomu by měla odpovídat herecká akce jednotlivých postav, když hrají „face to face“. Některým replikám zde chybí přirozenost, která diváky přesvědčí, že jde o pohádku; jiné

zazní
překotně
a nedají
divákovi

prostor, aby mohl reagovat. Herci jsou nositelé příběhu, ať již jde o velké expresivní vyjádření Turandot nebo propracované civilní herectví Barachovo. Toto odlišení někdy nefunguje ve vztazích mezi postavami. Při metaforických deklamacích nesmí divákovi unikat, oč vlastně ve hře jde, jaká je motivace v jednání jednotlivých postav. Pokud se soubor pokusí najít další prostor pro herectví, které bude hru sjednocovat a působit pospolitě, pak ještě více vynikne závěr celé hry. Demaskování postav, odhalení skutečných motivů jejich jednání, je jedním z hlavních témat celé hry. Pozornost si zaslouží vynikající kostýmy, a to včetně detailů (císařovy boty). V závěru semináře zazněla pochvala za předvedené herecké výkony, jmenovitě, kupř. u.Švehlové v roli princezny Turandot, také za energii a odvahu, s jakou hru Daniely Fischerové soubor inscenoval.

Divadelní spolek Podhoran Jablonec nad Jizerou

Dobře zvládnutá inscenace sousedského divadla, bez ambice náročného představení, ale plná vnitřní radosti ze hry.

Jako druhé sobotní představení mohlo přehlídkové obecenstvo shlédnout veselou hru českého dramatika F. F. Šamberka Jedenácté přikázání. Prísaha čtyř kamarádů ze studií, že se nikdy neožení, vezme za své, když ji jeden z nich poruší. Tématu známého i z filmu pro pamětníky se jako svého počínu ujal obnovený divadelní soubor z Jablonce nad Jizerou. V úvodu semináře porotci vyzvedli vhodnou volbu inscenace vycházející na přelomu století 19. a 20. století z tradičních francouzských (Feydeau) i českých komedií

(Vrbský, Svoboda, Hlavatý). Jde o lehčí, zábavné, pro diváka dobře stravitelné divadlo s inteligentním humorem; jeden z porotců použil krásný příměr: „divadlo psané pro věčnost“. Jedná se o dobře zvládnuté představení, hezky herecky i režijně postavená inscenace, při níž se obecenstvo dobře bavilo.

Již vstupní scéna, kdy služka po vstupu na scénu hodí na stůl vizitku, divákovi naznačuje, o jaký druh divadla půjde. Pro jednotlivé postavy byly vybrány vhodné herecké typy. Tato „hra proti chlapům“, jak se vyjádřil nejmenovaný porotce, na úrovni sousedského divadla se i přes jednoduchost předlohy zdařila: netopí se ve vulgaritách a přitom má jisté erotické napětí.

Nenápadně aktualizované kostýmy dovedně spojují dobu přibližně prvních patnácti let 20. století se současností (dnešní saka, kravaty, dámské šaty), nejsou jasně historicky vymezené, což je zde výhodou. Klasická scéna dobového salónu má vhodnou kompozici, která sice neumožňuje ze zavedených scénografických norem příliš vybočit, ale jako celek působí jednotně a vyrovnaně.

Porotě se líbilo, jak se jablonečtí dokázali „vylhat“ z herecky obtížných situací, např. ve scéně, kdy je slyšet: „*Třeba někdo přijde.*“ a nikdo nepříjde. V závěru semináře zazněla pochvalná slova směrem k souboru z úst Rudolfa Felzmana: „*Jste soubor, který má vnitřní radost z toho, že dal dohromady takové představení, a tuto radost z hraní jste dokázali přenést na diváky.*“

Činohra Skaláček Tisá

Komedie s dostatkem pohybu a hlasitého projevu, solidní představení se skvěle zahranými figurkami.

V sobotním podvečeru zavítal na přehlídková prkna josefodolského divadla činoherní soubor z Tisé, aby zde představil známou bulvární komedii francouzského dramatika E. Labiche Slaměný klobouk v obnovené premiéře souboru. V úvodu semináře zaznělo několik zajímavých slov o úpravě hry.

Inscenace byla nastudována nikoli podle Horníčkovy textu, nýbrž v překladu a úpravě původní předlohy Jany Kališové.

U francouzských a anglických komedií tohoto typu je na počátku nevěra, která je společně se lží po devastaci klobouku milenecké dvojice spouštěčem dalšího děje. Informace, jež posunují děj hry kupředu, by neměly v herecké řeči zanikat, ale naopak zaznít jasně, s akcentem, aby divák věděl, co a proč se na jevišti děje. Mluva mužských postav byla od počátku inscenace na maximum, *forte*, to neumožňuje hercům zesílit tam, kde je to vhodné. Rovněž porotci dali souboru ke zvážení přemíru a motivaci hereckého pohybu po hledišti na začátku představení (příchod venkovanů). Pokud budou všechny scény směřovat k základní situaci, k záchraně manželství, společně s přesným rozfázováním temporytmu hry, kdy každá postava herecky sdělí, proč na jeviště přišla, podaří se této bezpochyby solidní inscenaci být ještě lepší.

Výprava hry je v pořádku, srovnaná, postrádá ale lehkost francouzského ducha a v závěru působí poněkud ponuře, jako třeba v Langrově Periferii. Bylo by dobré ji oživit např. květovanými kolážemi na stěnách nebo

stylizovanými bránami či pergolami. Kostýmy odpovídaly až na výjimky (vojáková kazajka) postavám a charakteru hry. V závěru semináře zazněla pochvalná slova poroty za předvedené herecké výkony v mužské i ženské části souboru, především v rolích jednotlivých figurek.

Divadelní spolek J. K. Tyl Josefův Důl

Odvážný a chvályhodný pokus o ztvárnění málo známého Shakespeara, první polovina lepší druhé.

Sobotní maraton čtyř přehlídkových představení byl zakončen opět vážnějším kusem místních ochotníků – inscenací upravené Shakespearovy hry Don Andronico, původně Titus Andronicus (mimořádně nejméně inscenované ze všech her tohoto autora).

V úvodu semináře porota vyzdvihla volbu titulu josefodolských, kdy se od venkovského souboru spíše očekává, že si vybere hru tradičního repertoáru, ale když se pustili do téměř neznámého Shakespeara, zaslouží si úctu za odvalu a za chuť „poprat“ se s ním i za cenu, že něco nevyjde. Hra navíc klade velké nároky na režii i herecké výkony.

O Andronicovi se už v minulosti vedly diskuze, zda jde skutečně o Shakespearovu hru či není-li to jen torzo hry. Patří mezi ta Shakespearova díla, u kterých si klademe otázku, co tím vlastně autor

chtěl říci. Může působit jako černá kronika plná různých mordů lidí usilujících o moc. Není to ale konkrétní italská mafie, i když postavy se mafiansky chovají. To jsou ony obrazy plné useknutých rukou, vyříznutého jazyka a řady mrtvol, ve stínohře doprovázené výbornou, nesmírně dramatickou hudbou.

Po pauze nastává u Shakespearových her kritické období: všechno již bylo řečeno v 1. polovině představení a co dál. Mordy byly vykonány a jde jen o to, zda se Don Andronico, jehož sebezranění je poněkud nejasné, rozhodne trestat a odhalí vraha, o kterém již diváci vědí dopředu a čekají, kdy to bude vysloveno na jevišti. Jsou zdržováni naprosto nelogickým odrecitováním textu, který nepatří do této hry, a přemýšlejí, co nám tím chtěl herec v hlavní roli sdělit a čekají, kam se děj posune dál. Ve hře se začnou objevovat nové prvky, které tam ještě nebyly (např. vrácení děje s nožem). To je vždy znamením, že režisér se zachraňuje.

Podle porotců by hře nejvíce slušela absurdně černá groteska v rozsahu 25-30 minut, přesto šlo o velice dobrý pokus o Shakespeara. Kdo viděl některé z minulých inscenací Andronica, může ocenit posun ve hře a množství divadelní práce na inscenaci, kterou před přehlídkou odvedli, především ve srozumitelnosti představení. Působivá hudba, dobře stylizované kostýmy, jejich jednotnost i drobná odlišení, pěkný, byť technicky náročný inscenační nápad se stínovým divadlem, to vše přispělo k úrovni představení rozdělující publikum v kladných i záporných reakcích na dva tábory.

